

Оріон

Катерина Пономарьова

Українська мова.

Частина 1

Державний Гімн України

*Слова Павла Чубинського
Музика Михайла Вербицького*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького
роду.

Катерина Пономарьова

Українська мова.

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України*

2018

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ МОН України від 06.07. 2018 № 734)*

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Дорога дитино!

Ти відкриваєш буквар. Ця книжка допоможе тобі дізнатися багато нового й цікавого.

Головне — ти навчишся читати.

Розглядай малюнки, розповідай, спілкуйся, виконуй завдання. Читай і думай. Фантазуй і мрій. Навчайся із задоволенням.

Бажаємо тобі успіхів!

Умовні позначення:

— розкажи або прочитай

— поміркуй і поясни

— послухай або прочитай текст

— попрацюй у парі або групі

— розкажи про свій настрій на уроці

Розкажи, куди йдуть діти.

Що?

Які предмети є у класній кімнаті? Назви їх.

Знайди зайвий предмет у кожному ряду.

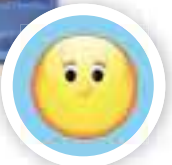
Розкажи Олі, які предмети треба брати до школи.

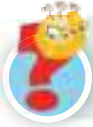
Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Поясни, що на малюнку не так.

Хто?

Поясни, які предмети відповідають на питання **що?**, а які — **хто?**

Що?

Хто?

Знайди зайвий предмет у кожному ряду.

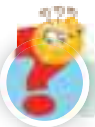

Розкажи, як живеться песику в сім'ї.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

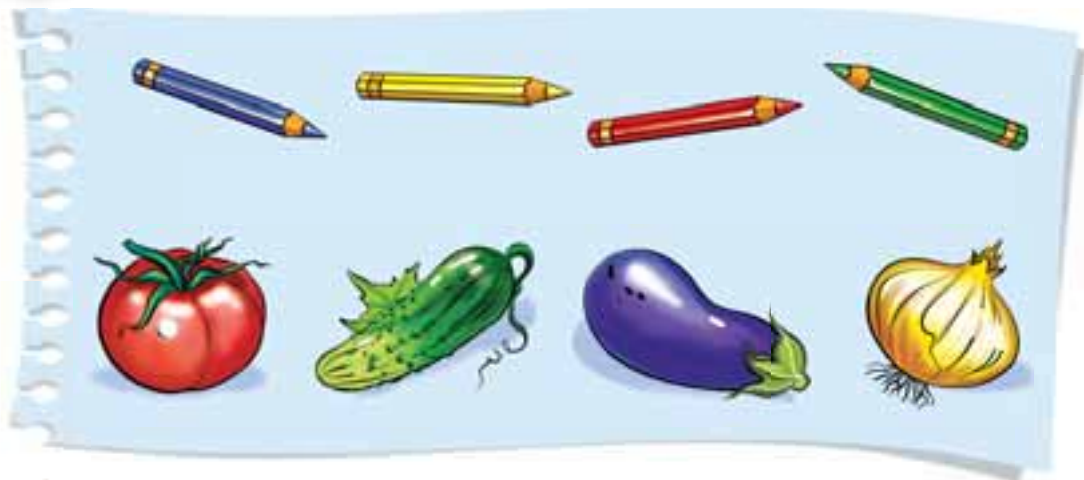
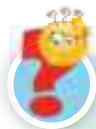
Поясни, чи є на малюнках щось незвичне для тебе.

Який? Яка? Яке?

Назви предмети однакового кольору.

Поясни, чим відрізняються предмети на кожному малюнку.

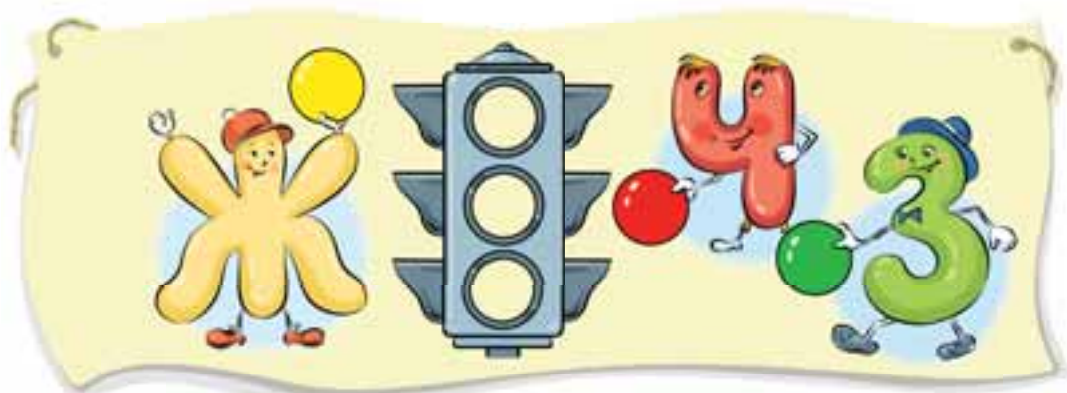

Знайди зайвий предмет у кожному ряду.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

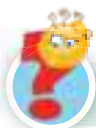
Розкажи, що пояснює Сергійко песикові.

Що робить?

Розкажи, хто що робить.

Поясни, хто чим буде займатися.

Розкажи, як починає свій день Андрійко.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Поясни, що на малюнку незвичне.

Речення

_____. _____.

Склади речення за малюнками.

Розкажи, як відпочиває сім'я.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Поясни, що на малюнках не так.

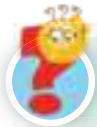
Слова-помічники

_____. _____.

Склади речення за малюнками. Вживай службові слова.

Поясни, хто з дітей порушує правила дорожнього руху.

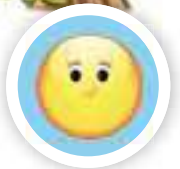
Розкажи, що роблять тварини на галявині.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Поясни, що на малюнках незвичне.

Знаки в кінці речення . ? !

Склади речення зі знаком ? .

Склади речення зі знаком ! .

Склади речення за малюнками і знаками.

.

?

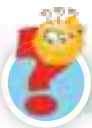
!

Розкажи, що роблять діти.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Поясни, що на малюнках не так.

Поділ слів на склади

Назвіть предмети. Визнач, скільки складів у кожному слові.

Назвіть предмети. Знайди схему кожного слова.

Назвіть предмети. Перевір, чи правильно ці слова поділено на склади.

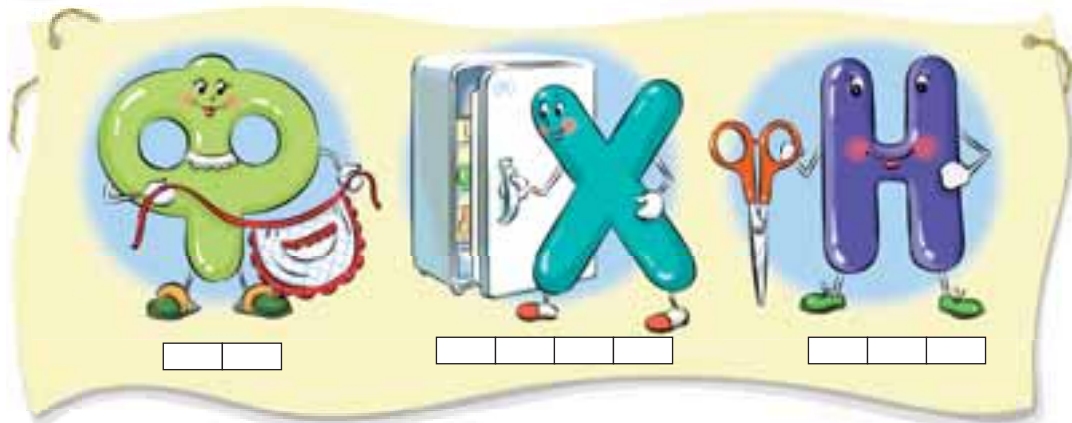

Розкажи, що робить сім'я.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Розкажи, яка пригода сталася з Іринкою.

Назви малюнки. Знайди схему кожного слова.

Перевір, чи правильно поставлено наголос у словах.

Чи знаєш, з якої казки ці звірі? Розкажи її.

Визнач, які слова з казки заховались у схемах.

Розкажи, де побували діти.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Поясни, що сталося з тваринами.

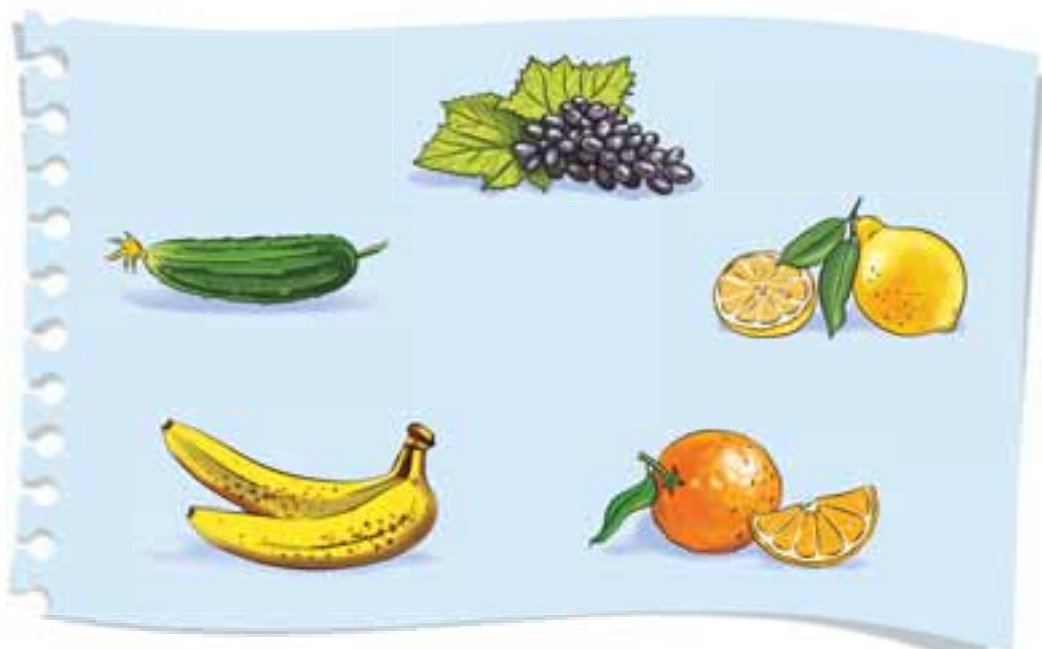

Звуки голосні і приголосні

Назвіть предмети. Поясни, з голосного чи приголосного звука починається кожне слово.

Перевір, чи правильно побудовано звукові схеми слів.

Розкажи, де побувала Оленка.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Поясни, де ростуть сливи, а де — горох.

Тверді і м'які приголосні звуки

— • —

== • —

— • —

== • —

Назви предмети. Знайди звукову схему кожного слова.

== • —

— • —

— • ==

== • ==

Перевір, чи правильно побудовано звукові схеми слів.

— • — • ==

— • == • —

— • ==

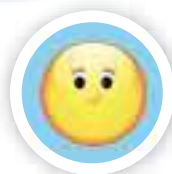
Розкажи, чим захоплені тато із сином.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

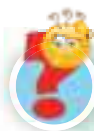
Поясни, що зайве на малюнку.

Звукові схеми слів

Назви птахів. Знайди звукову схему кожного слова.

Перевір, чи правильно побудовано звукові схеми слів.

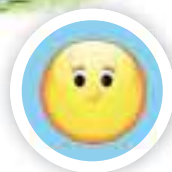
Розкажи про пташок, яких ти бачиш на малюнку.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

Поясни, що на малюнку не так.

Звукові схеми слів

Назви тварин. Знайди звукову схему кожного слова.

За схемою слова знайди зайву тварину.

Розкажи, де побували діти.

Чи впізнаєш ти ці букви? Назви їх.

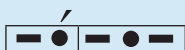
Поясни, що на малюнках не так.

Звукові схеми слів

Назви професії людей. Перевір, чи правильно розміщено звукові схеми цих слів.

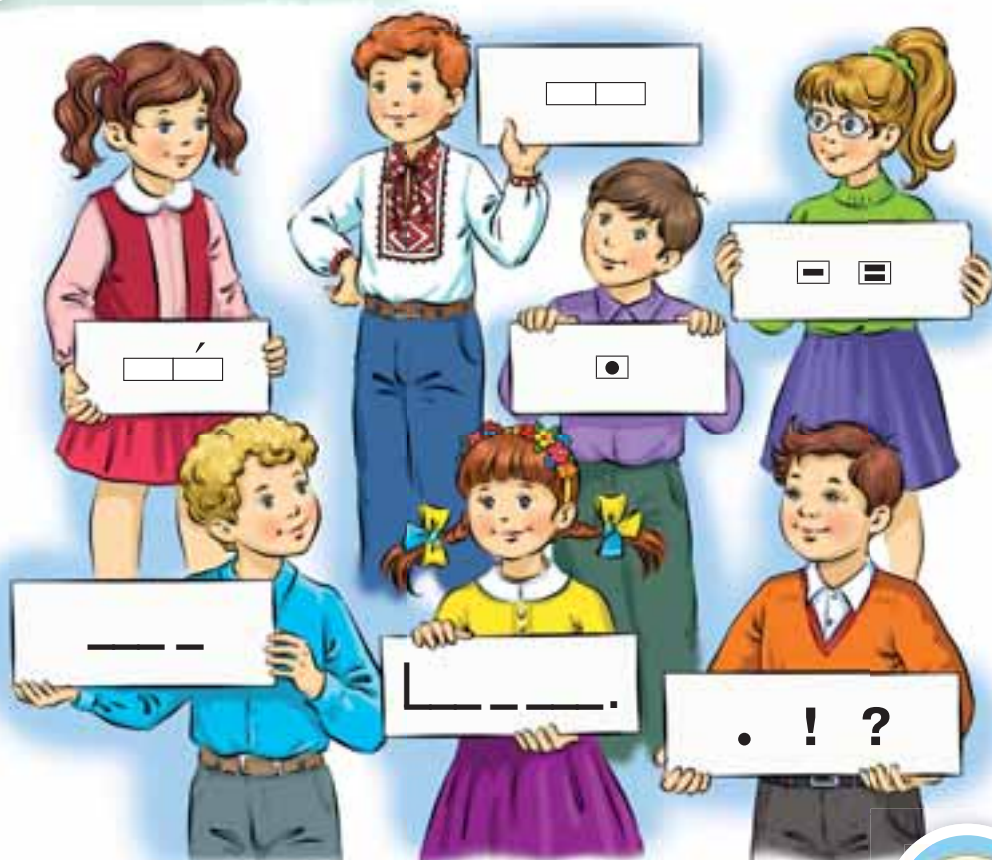

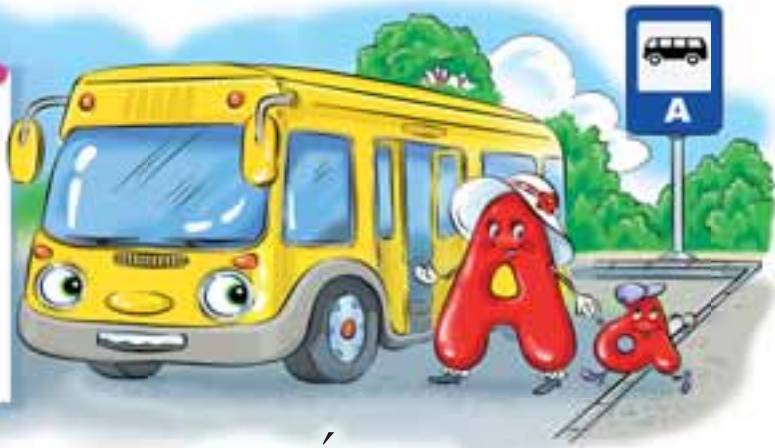
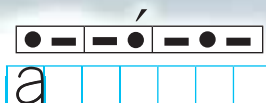
Розкажи, ким мріють стати Катруся і Лесик.

Поясни, що зображено на табличках, які тримають діти.

Aa

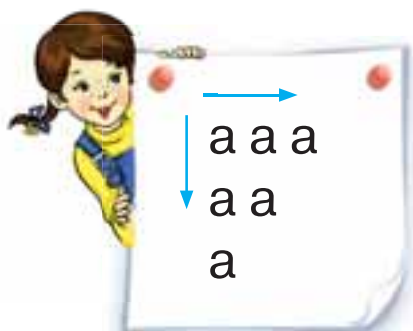
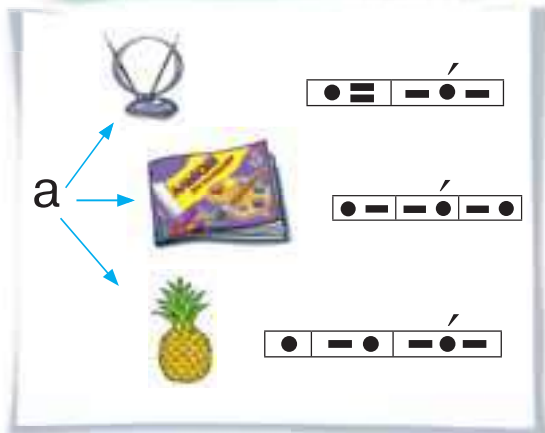
Визнач місце букви **а** в словах. Розкажи, що робить буква **а** на малюнках.

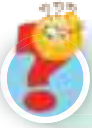

Прочитай завдання Читалочки.

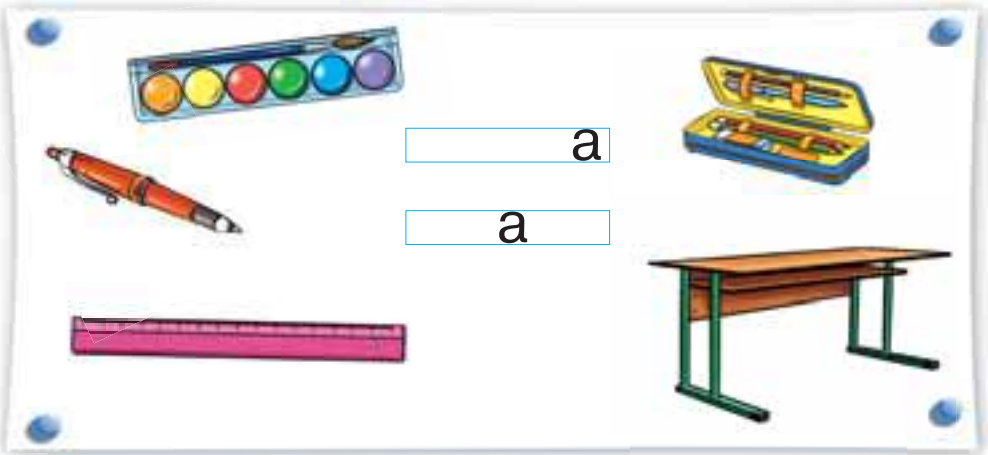

Знайди схему кожного слова.

Назví предмети. Визнач, у яких словах буква **а** стоїть у серéдині, а в яких — у кінці.

Склади речення.

... , **а**

... .

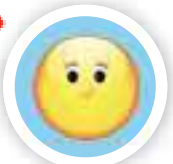
... , **а**

... .

Назви букви, які ти знаєш.

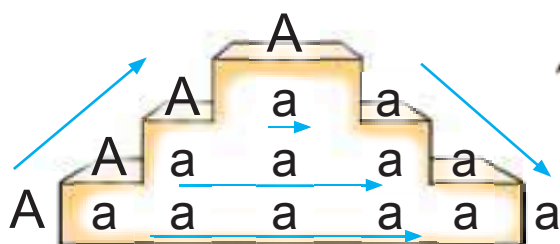
Aa

Прочитай букви
на сходинках.

Прочитай завдання
Читалочки.

A.
A-a?
A-a-a!
A-a-a-a.

Розкажи, що відбувається на малюнках.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

А-а-а — .

А-а-а — . А-а-а — .

А-а-а — .

Послухай або прочитай текст.

Аліна хоче стати лікарем.
У неї є аптечка.

Сьогодні захворів зайчик.

— Зайчику, скажи: «А-а-а!»

— О! Треба лікувати горло.

Аліна радить зайчикові
пити чай з малиною.

Поясни, що на малюнках не так.

Oo

• — • — — •́

O □ □ □ □

Визнач місце букви **о** в словах. Розкажи, що робить буква **о** на малюнках.

• — •́ —

— •́ — • — —

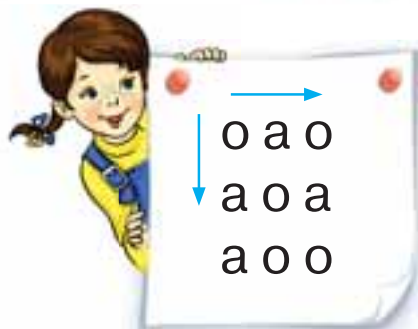
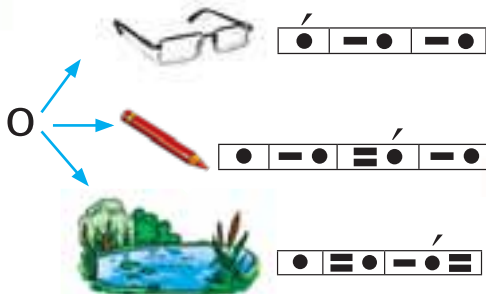
— • — — •́ —

Прочитай завдання Читалочки.

Знайди схему кожного слова.

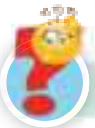

Назví предмети. Визнач, у яких словах буква **о** стоїть у серéдині, а в яких — у кінці.

 о

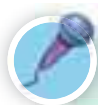
 о

Розкажи, що відбувається на малюнках.

Добери за малюнком слова, у яких є такі букви.

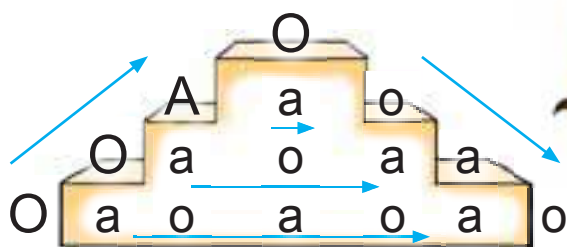

 о о а

Прочитай букви
на сходинках.

Прочитай завдання
Читалочки.

O!
O-o!
O-o-a?
O-a-o.

Розкажи, що відбувається на малюнках.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

О-о-о —

О-о-о —

О-о-а —

О-о-а —

Послухай або прочитай текст.

Олег і тато ловили рибу на озері.
Олег упіймав на гачок окуня.

Ось і в тата засмикав поплавок.

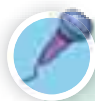
— О-о-о! Який великий сом!

Сьогодні в рибáлок гарний улов.

Назви букви, які ти знаєш.

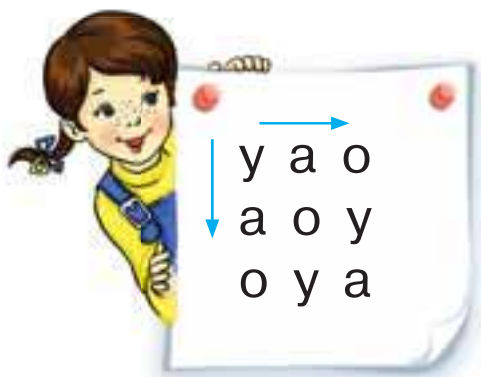
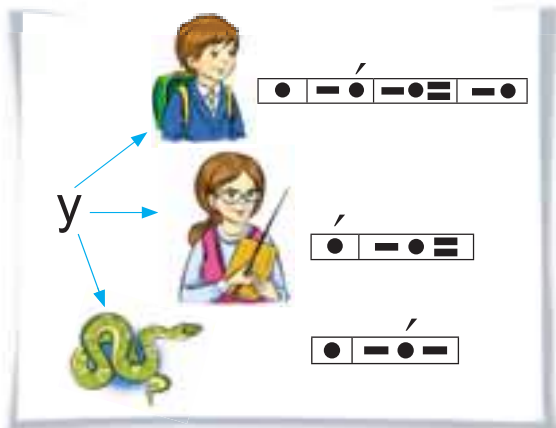
Визнач місце букви **у** в словах. Розкажи, що робить буква **у** на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

Знайди схему кожного слова.

Назви предмети. Визнач, у яких словах буква **у** стоїть у серéдині, а в яких — у кінці.

у

у

Розкажи, що відбувається на малюнках.

У-у-у!

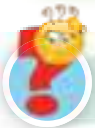
У-а! У-а!

А-у!

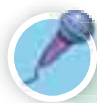
А-у!

Поясни, де живе кожна пташка.

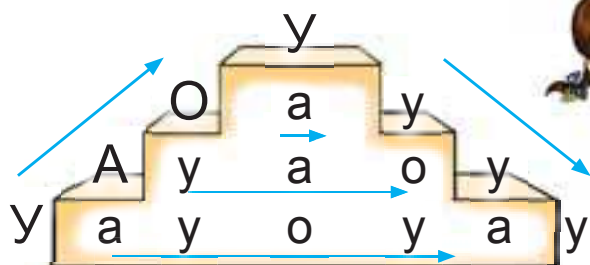
уу

Прочитай букви
на сходинках.

Прочитай завдання
Читалочки.

У-у.
У-у-а?
У-у-о!
А-у-а-о.

Склади речення за малюнками.

у

.

у

.

у

.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

У-у-у — ... .

У-у-у — ... .

У-у-у — ... .

У-у-у — ... .

Послухай або прочитай текст.

Учора Улянка з бабусею були в зоопарку.

Там бачили кенгур^у, вужа, страусів, пап^угу, уда^ва. У сумці кенгуру сиділо мале кенгурен^я. А папуга говорив.

Дуже сподобалось Улянці в зоопарку.

Назви букви, які ти знаєш.

Знайди схему до кожного слова.

Назви предмети. Визнач, у яких словах буква **и** стоїть у середині, а в яких — у кінці.

_____и

_____и

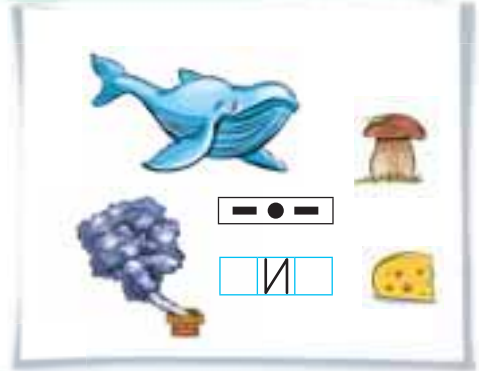
Прочитай завдання
Читалочки.

и а о у
о у и а
а у о
у а о и

За схемою слова знайди
зайвий малюнок.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

И-и-и — у

И-и-и — у

И-и-и — у

И-и-и — у

Послухай або прочитай текст. Придумай продовження.

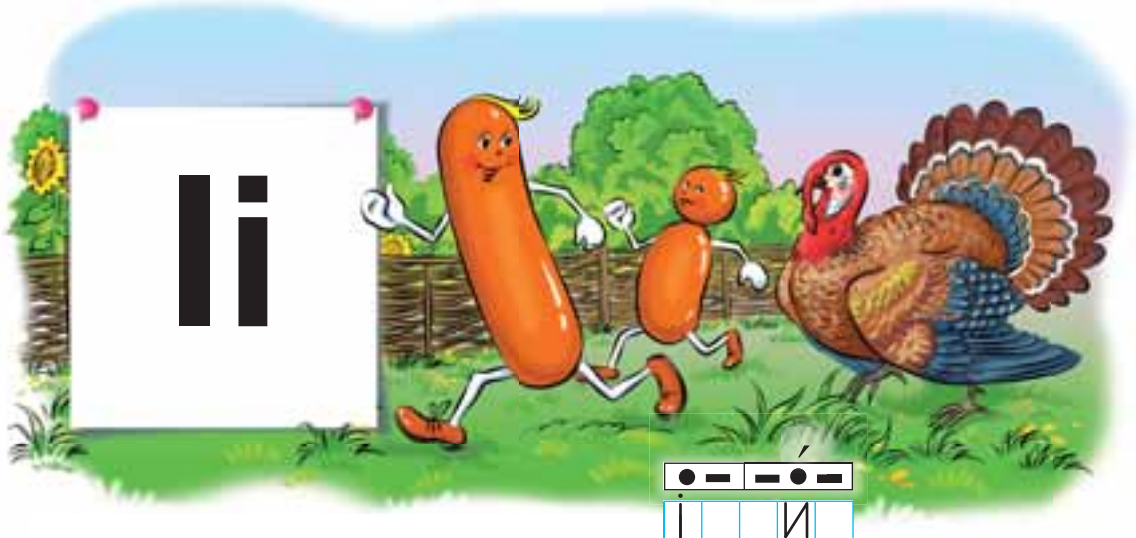
Брати

Дмитрик і Михайлик — брати.

Дмитрик дуже охайний. Він щоранку любить умиватися й чистити зуби.

А Михайлик боїться води, не любить мила. І чистити зуби йому ліньки.

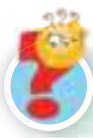

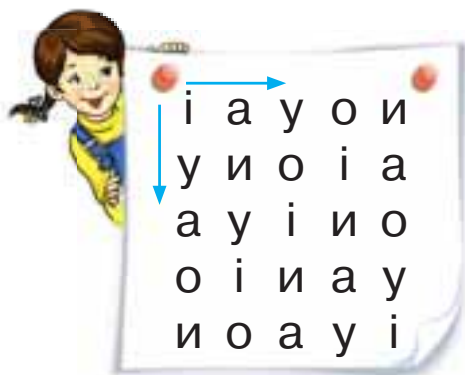
Визнач місце букви **і** в словах. Розкажи, що робить буква **і** на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

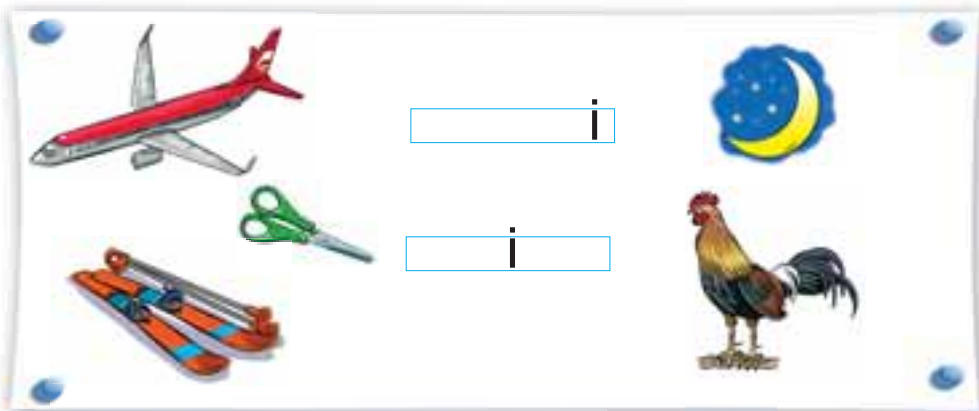

За схемою знайди зайвий малюнок.

Назви предмети. Визнач, у яких словах буква і стоїть у середині, а в яких — у кінці.

Склади речення за малюнками.

Згадайся, з яких квітів склала букет Наталя.

О О И і і И И

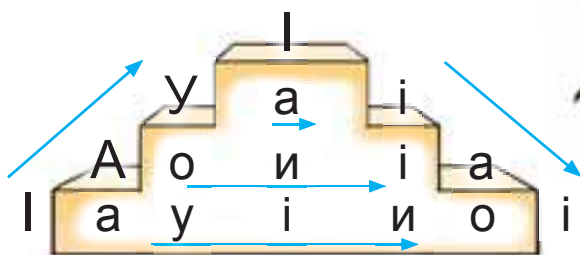
li

Прочитай букви
на сходинках.

Прочитай завдання
Читалочки.

l-i.
l-i-a!
A-i-o?
l-a-o-y.

Склади речення за малюнками.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

І-і-і —

□ o □ a □ □ і

І-і-і —

□ у □ a □ □ і

І-і-і —

— = • — • — = •

І-і-і —

— = • — — • — = •

Послухай або прочитай текст.

Іменини

У дідуся Івана іменіни.

Бабуся Зіна спекла пиріг. Діти
Ігор і Ніна подарували телевізор.
Внучка Іринка дарує квіти. А внук
Івась — вудку і гачкі.

Дідусь Іван щасливий.

Назви букви, які ти знаєш.

Ee

e a

Визнач місце букви **е** в словах. Розкажи, що робить буква **е** на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

За схемою знайди зайвий малюнок.

е а у і о
у і о и е
а у е о и
и о а е і
і и е а у

Назві́ предмети. Визнач, у яких словах буква **е** стоїть у сере́дині, а в яких — у кінці.

е

е

Склади речення за малюнками.

у

—

.

І у

—

.

е е и

Визнач, з якого дерева листок.

е

е е а

е а

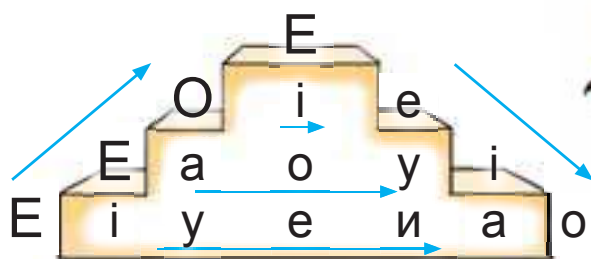
Ee

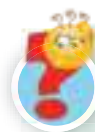
Прочитай букви
на сходинках.

Прочитай завдання
Читалочки.

Е-е.
Е-а-о!
Е-и-і-у?
О-а-у-е.

Склади речення за малюнком. Згадайся, які слова
заховались у схемах. Поміркуй, чому між ними стоїть
знак рівності.

а у а = е е а

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Е-е-е —

е е

Е-е-е —

і о е

Е-е-е —

• = • - ' =

Е-е-е —

- • - • - ' =

Послухай або прочитай текст.

Метро

У великих містах є підземний транспорт. Це — метр^о.

Пасажири спускаються в метро на ескалаторі. Там поїзди везуть їх у різні райони міста.

Метро — сучасний і зручний транспорт!

Назви букви, які ти знаєш.

ле

Визнач місце букви «ел» у словах. Розкажи, що робить буква «ел» на малюнках.

л

л

л

Прочитай завдання Читалочки.

а
о
у
и
і
е

л

а	о	у	е	и	і
ла	ло	лу	ле	ли	лі

Назві предмети. Визнач місце букви «ел» у кожному слові.

л

л

л

Назві предмети. Порівняй перший звук у цих словах.

— • — — • —
л и о

— • — — • —
л і а

Знайди схему кожного слова.

— • — — • —
— • — — • —

Прочитай назви малюнків.

лу

ла а

ло а

ли і

лі а

ле ле а

Лл

Прочитай завдання Читалочки.

Прочитайте удвох.

Ла	Ло	Лу
Ле	Ли	Лі

Ло-ла
Ал-ла

— Ал-ло́!

— Ал-ло́!

— Ал-ло́! Ал-ла?

— Ал-ло́! Ло-ла?

Прочитай речення.

У Ло-ли

У Ал-ли

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Ел-ел-ел — 1

Ли-ли-ли — 2

Ла-ла-ла — у Ло-ли

Ал-ал-ал — у Ал-ли

Прочитай речення.

Назví слова, які мають таку схему: .

У Олі

У Алли

А у Лоли

Лола

Послухай або прочитай текст.

Ключ журавлів

Літо минúло. Настáли холодí.
Відлітають у теплі краї перелітні
птахі: зозулí, ластівкі, лелеки.

Олесь і Лариса почули в небі:
— Курлі! Курлі!

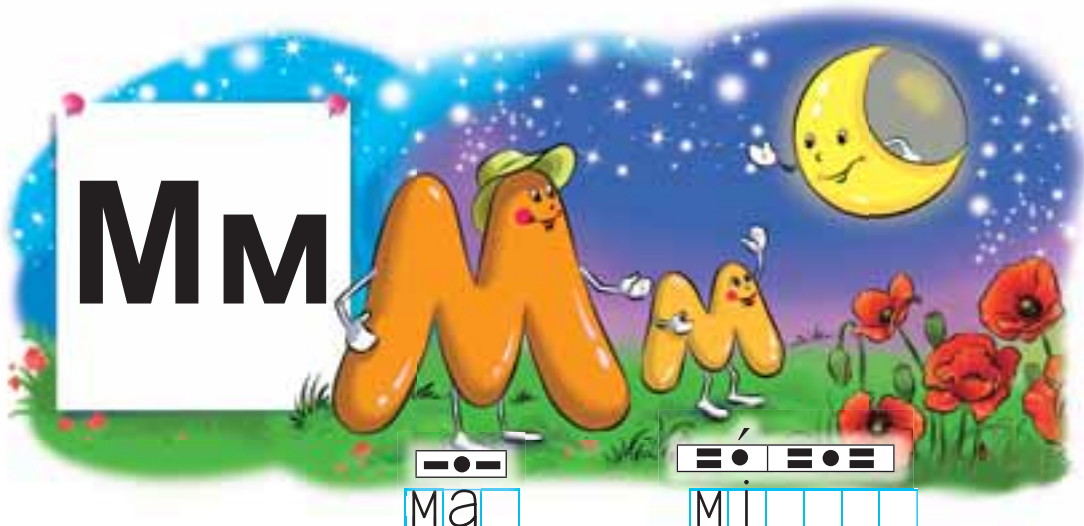
Це журавлі. Вони летять ключém.

Здогадайся, яке слово заховалось у схемі. Чим воно
цікаве?

Визнач місце букви «**ем**» у словах. Розкажи, що робить буква «**ем**» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

у
а
е
и
і
о

м

ла	лу	ло	ли	лі	ле
ма	му	мо	ми	мі	ме

ма-ма
ма-му

ма-ла
ма-ле

ми-ло
ми-ла

ми-ли
ми-лі-ли

Прочитай назви малюнків.

ма

мі о

му о о

ме ели

ми а

моло о

Склади речення про те, хто де живе.

Мала

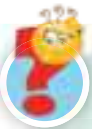
Малі

Мале

Мала

Здогадайся, яке слово заховалось у схемі. Чим воно цікаве?

Мм

Прочитай завдання
Читалочки.

Прочитайте удвох.

Ма	Му
Мо	Ми
Ме	Ми

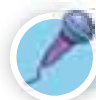
Мі-ла
Ло-ла
Ал-ла

— Ло-ла ма-ла.

— А Мі-ла?

— І Мі-ла ма-ла.

— Мі-ла і Ло-ла ма-лі.

Прочитай речення.

У Мі-ли

.

У Ло-ли

.

Прочитай текст.

У мами Міла, Лола і Алла. Міла мила
лимо^н. Лола і Алла мили ма-ли-^ну.

А у мами — мило. Мама ми-ли-ла
ми-лом

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Міла.

Міла мала.

У Міли мило.

Міла мила

.

Послухай або прочитай текст.

У Марійки є мénший
братик Максимко.

Мама купила морозиво.
Марійці — «Ескімó», а
«Пломб́ір» — Максимкові.

Морозиво смачне! Але
їсти його треба обережно.
Можна застудити горло.

Назви букви, які ти
знаєш.

Розгадай ребус.

МОЛ

Cc

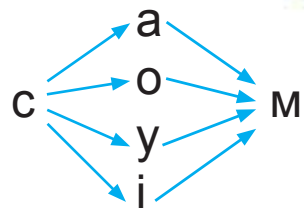
Визнач місце букви «**ес**» у словах. Розкажи, що робить буква «**ес**» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

ас	ус	ос	ис	іс	ес
ла	лу	ло	ли	лі	ле
ма	му	мо	ми	мі	ме
са	су	со	си	сі	се

са-ма
са-мі

се-ло
сі-ла

сі-ли
сі-ла

лі-сі
се-ла

Прочитай назви малюнків.

сли и

сос а

сло

сум а

Склади слова з кубиків
одного кольору.

Назви букви,
які ти знаєш.

си

са

се

лі

ло

ло

си

Спускайся з гірки, читаючи речення.

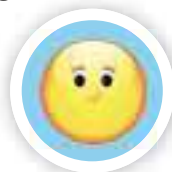
Ліс.

Лис і лосі.

У лісі лис.

У лісі лосі.

У лісі лиси і лосі.

Сс

Прочитай завдання
Читалочки.

Прочитайте удвох.

Ca	Cy	Сем
Co	Ce	Сі-ма
Си	Сі	А-лі-са

— Сі-ма са-ма?

— У Сіми А-лі-са.

— А Сем?

— І Сем у Сіми.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Ас-ас-ас — у Алі-си .

Іс-іс-іс — у лиса .

Са-са-са — у Лесі .

Сі-сі-сі — мама сіла у .

Прочитай назви малюнків.

сом

сім

оса

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Сом і оса.

Оса і сом.

Сом сам.

А оса?

І оса сама.

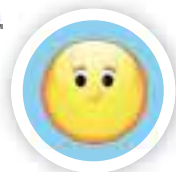
Послухай або прочитай текст.

Сашко і Соня люблять соки.
Соні подобається сливóвий сік.
А Сашкóві — апельсiновий.

Соки зі свіжих фруктів смачні.
Дуже корiсно споживати їх
щодня.

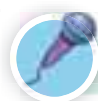

Згадайся, яке слово заховалось у схемі. Чим воно
цікаве?

Визнач місце букви «ен» у словах. Розкажи, що робить буква «ен» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

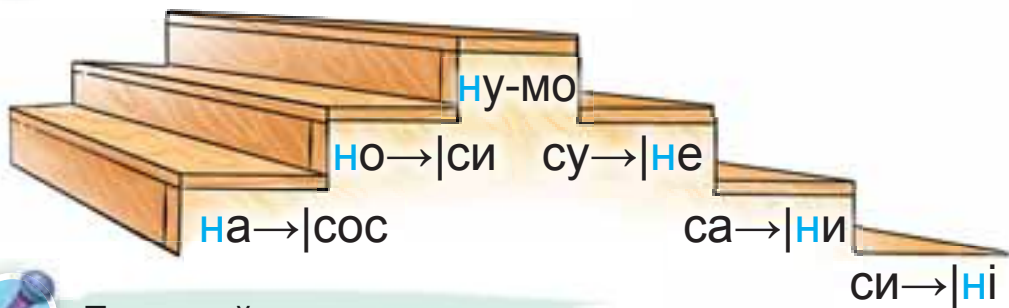
ен	на
ин	но
ін	ну
ан	ни
ун	ні
он	не

не → су
не → се
не → се-мо

со-ло → на
со-ло → не
со-ло → ні

Пострибай по сходинках, читаючи слова.

Прочитай слова.

сон	син	слон	нам
сни	си-ни	сло-ни	ме-ні

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Ана-нас.

У нас ана-нас.

Ана-нас у нас.

Ана-на-си со-ло-ні?

— Ні! Ана-на-си ...

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

На-на-на — у лісі со-сна.

Ні-ні-ні — на со-сні.

Ни-ни-ни — у Ніни .

Не-не-не — сум-не.

Нн

Прочитай завдання
Читалочки.

Прочитайте удвох.

На	Но	Ну
Не	Ни	Ні

→
Ні-на Ан-на
↓
Ні-ла Лі-на
Ін-на А-лі-на

— Ніна у Анни?

— Ні! Анна у Ніни.

— А Ніла?

— Ніла у Інни.

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Ніна.

Алі-на.

Алі-на і Ніна.

У Ніни — ма-ли-на.

А ли-мон у Алі-ни.

— На, Алі-но, ма-ли-ну.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Он Аліна і Ніна. У Аліни сани. А у Ніни слон.
Ніна сіла на сани. Аліна **в** **е** **з** **е** Ніну і слона.

Послухай або прочитай текст.

У нас сьогодні концер́т.

На сцені Інна і Ніла. Вони
одягли українське вбрання́. На
них вишива́нки, сині спіднички і
червоні чобіткі́. На Інні віночок.
А в Ніли — намі́сто. Дівчатка
співають гарну пісню.

Прочитай речення. Зверни увагу на слово **ніс**.
Чим воно цікаве?

ніс ме**д**.

ніс

У

ніс.

ніс

Kk

— • — • — •
к о о а

Визнач місце букви «ка» в словах. Розкажи, що робить буква «ка» на малюнках.

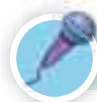
— • — • — •

— • — • — •

— • — • — •

Прочитай завдання Читалочки.

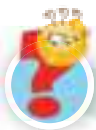

ак	ок	ук	ек	ик	ік
ка	ко	ку	ке	ки	кі

ко → ні
ко → са
ко → ло

к → лас
к → лен
к → лоун

мас → ка
мис → ка
сум → ка

Утвори слова зі складів на кульках.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Ак-ак-ак — на кі-ли-мі мак.
Ік-ік-ік — у Ми-кол-ки сік.
Ко-ко-ко — мама не-сла мо-ло-ко.
Ка-ка-ка — у Оксан-ки сум-ка.

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Клоун.

Коник.

Олен-ка і Ма-ксим-ко.

У Олен-ки клоун.

А Ма-ксим на ко-ни-ку.

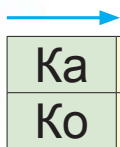
— Но, ко-ни-ку! Но!

Кк

Прочитай завдання Читалочки.

Ка	Ке
Ко	Кі
Ку	Ки

Ко-с^Тик

О-ксан-ка

Ле-сик

Ми-кол-ка

О-лен-ка

Ма-ксим-ко

Пострибай у класики по складах.

Прочитайте удвох.

— Ска-ка-ли Ле-сик і Ма-ксим?

— Ні! Ска-ка-ли Олен-ка і Окса-на.

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Ска-кал-ка.

Олен-ка і Оксан-ка.

У Оксан-ки ска-кал-ка.

— Олен-ко! На ска-кал-ку!

Олен-ка і Оксан-ка ска-ка-ли.

Послухай або прочитай текст.

Максимко побував у цірку.
Йому сподобалися дресирóвані
коні, кішки і собачки.

Тепер Максимко дресирує
свого песика Бровка́.

— Бровко́, дай лапу!

— Бровко, служи!

— Бровко, принеси палицю!

Бровко виконує всі команди

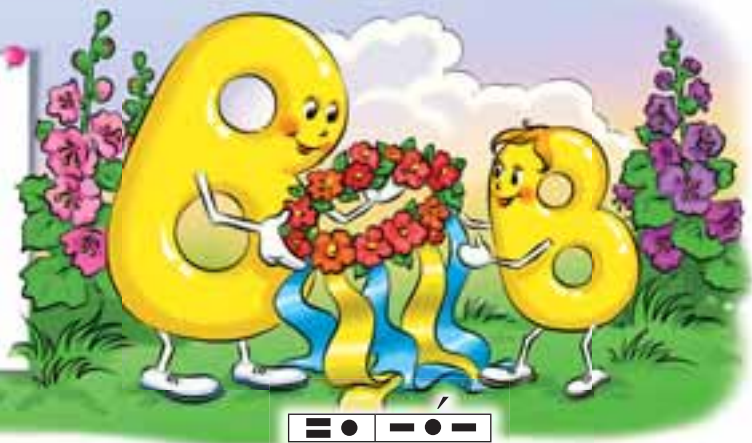
Максимка.

Здогадайся, яке слово заховалось у схемі. Чим воно
цікаве?

Вв

ВІНОК

Визнач місце букви «**ве**» у словах. Розкажи, що робить буква «**ве**» на малюнках.

— • — • — — • —

• — • — — • —

— • —

Прочитай завдання Читалочки.

ов	ув	ав	ів	ив	ев
во	ву	ва	ві	ви	ве

со**ва** **в**есна **в**ікно **в**овк
 ка**ва** **в**есло **в**іник **в**улик
 сли**ва** **в**еликі **в**осени **в**улкан

Разом із друзями пограй у відлуння — один читає склад, а інший показує його й повторює.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Ва-ва-ва — на сосні сова.
 Ве-ве-ве — в нас вікно нове.
 Вун-вун-вун — ми несли кавун.
 Вки-вки-вки — і сині сливки.

Спускайся з гірки,
 читаючи речення.

Склади з букв слово.

Ліс.

Вовкі.

У лісі вовкі.

Вовкі великі.

Вв

Прочитай завдання Читалочки.

Vo	Vy	Вова	Віка
Va	Ve	Іван	Кла-ва
Vi	Vi	Слав-ко	Іван-ка

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Вови

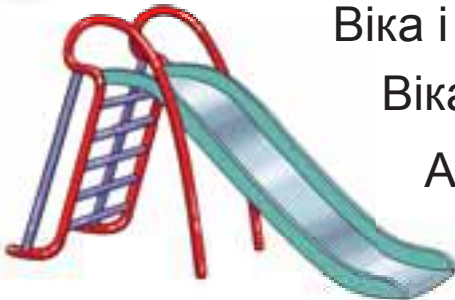
У Клави

Вони ловили

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Віка і Слав-ко.

Віка на ма-ло-му

А Слав-ко на ве-ли-ко-му.

Віка і Слав-ко ве-се-лі.

Добери до кожного малюнка слово.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Мама і Клава купили кавуні, сливи. Сині сливи малі. А кавуни — великі.

Мама мила кавуна. А Клава мила сливи і клала в миску.

Усі ласували кавуном і сливами.

Прочитай слова у кросворді. Визнач, до якого слова немає малюнка.

	л	е	в		
в	і	н	о	к	
	к	а	в	у	н
	в	і	к	н	о

Пп

— • — • — • —
П И Л О С О С

Визнач місце букви «**пе**» в словах. Розкажи, що робить буква «**пе**» на малюнках.

— • — • —

— • — — •

— — • — —

Прочитай завдання Читалочки.

ап	оп	еп	уп	ип	іп
па	по	пе	пу	пи	пі

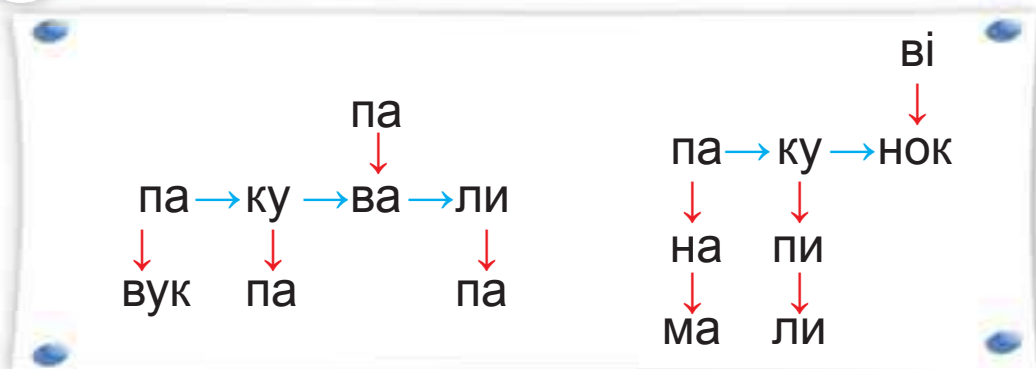
палка пісок поле пенал
папка півник попла-вок песик

Утвори слова зі складом **по**.

Прочитай слова за стрілочками.

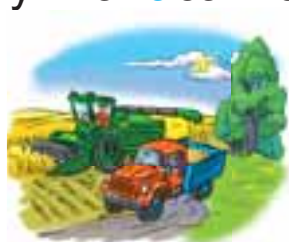
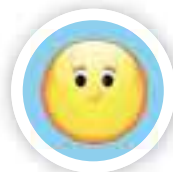
Прочитай текст. Придумай заголовок.

Ми у селі.

Он поле і лу́ки. У полі Пилип і Павло.

Пилип на комбáйні. Павло на ма́шині.

А у Па́наса па́сіка. Він коло ву́ликів.

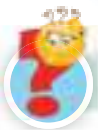

Прочитай завдання Читалочки.

Па	Пу
По	Пи
Пе	Пі

Пав-ло Пав-лик
 Пи-лип Пи-ли-пко
 По-лі-на По-лін-ка

Прочитай речення. Поясни, що в них не так.

Поліна мила сік. Павлик пив миску.

Перевір, чи правильно побудовані речення.

Поліна мила миску.
 Павлик пив сік.
 Поліна пила сік.
 Павлик мив миску.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Пе-па-мі — Поліна в па^{на}мі.
 Па-пі-пе — носик пе^{си}ка сопе.
 Пі-пе-пи — песик помив лапи.
 Пи-пі-пу — поли^{ва}ли липу.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Пав^{ли}кові купили п^есика.
 А Поліні — піа^{ні}но.

Павлик помив пе^{си}ко^{ви}
 лапки. Песик сів на килимі.
 Павлик коло песика. А Полі^нка
 коло піа^{ні}но. Вона співала
 пісні. Павлик і песик слу^хали.

Поліні, Пав^{ли}кові і пе^{си}ко^{ви}
 весело!

Прочитай слова у кросворді. Визнач, до якого слова
 немає малюнка.

— • —
р а к

Визнач місце букви «**ер**» у словах. Розкажи, що робить буква «**ер**» на малюнках.

— • — — • —

— — • — — •

— • — — • — — • —

Прочитай завдання Читалочки.

ур	ор	ер	ир	ір	ар
ру	ро	ре	ри	рі	ра

рік
ріка
рано
ранок

рис
риска
роса
рослина

рука
рукав
реклама
перерва

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Ра-ра-ра — весела пора.
Рі-рі-рі — кролик у норі.
Ар-ар-ар — укусив комар.
Ір-ір-ір — купили папір.

Прочитай слова швидко і правильно.

ра
рі
ру

→
→
→

ки

краса
красиво
равлик

рвали
нарвали
комар

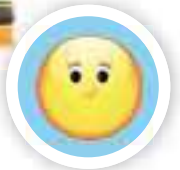

Прочитайте удвох.

— Ви ловили равликів?
— Ні! Ми ловили раків.
— Ловили руками?
— Руками.
— Раки великі?
— І великі, і малі.

Здогадайся, яке слово заховалось у схемі. Чим воно цікаве?

Рр

Прочитай завдання Читалочки.

Ра	Рі
Ру	Ре
Ро	Ри

Ро-ман

Ма-ри-на

Ру-слан

І-ри-на

Ми-ро-слав

Рекс

Спускайся з гірки, читаючи речення.

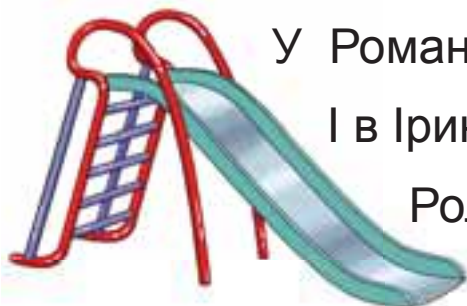
Іринка і Роман веселі.

У Романа ролики.

І в Іринки ролики.

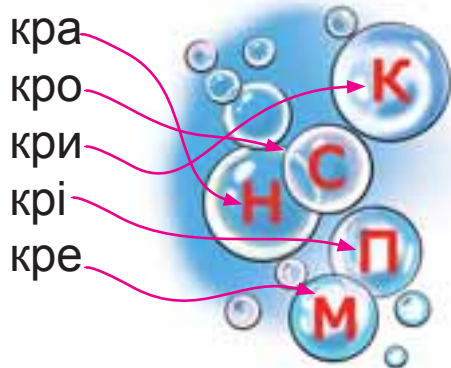
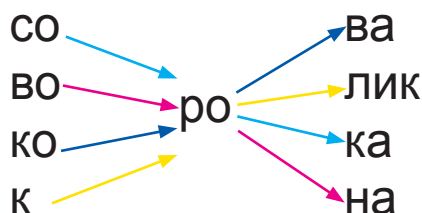
Ролики красиві.

Коло Іринки і Романа Рекс.

Прочитай за стрілочками.

Читай слова швидко і правильно.

ра-нок	ро-ли-ки	ку-пи-ли
ри-нок	ра-ке-тки	по-куп-ки
кріп	кро-сів-ки	по-кла-ли
сум-ка	мор-ква	ви-ру- ш -и-ли

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Ранок. Мама, Роман, Руслан і Віра виру шили на ринок.

Мама купила на суп моркву і кріп. Вірі купили кросівки. Роману — красиві ролики. А Русланові — ракетки.

Усі покупки поклали в сумки.

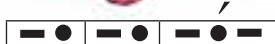

торт

Визнач місце букви «те» в словах. Розкажи, що робить буква «те» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

ит	іт	ут	от	ет	ат
ти	ті	ту	то	те	та

так
танок

стук
туман

тиск
артист

темно
тепло

тісто
тісно

літо
листок

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Та-та-та — ми помі^тили кота.
То-то-то — про^минуло тепле літо.
Тук-тук-тук — про^лунав у лісі стук.
Так-так-так — про^летів літак.

Прочитай сполучення слів. Склади речення з одним із них.

пла^вати у ставку
поли^вати квіти
сту^кати у вікно

вста^вати рано
мити тар^ілкі
вити^рати стіл

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Тук-тук-тук!

Стукав молоток.

Молоток стукав не сам.

Мо^лотком стукав Степан.

У Степана руки вмілі.

Він ре^монтував квар^тиру.

Визнач, яку букву куди поставити.

л стівка

и ? а

л стівка

Tt

Прочитай завдання Читалочки.

To	Te
Ta	Ti
Ty	Ti

Та-рас

Та-мі́-ла

То-лик

Та-ма-ра

Ти-мур

Ті́-на

та-ксі

тра-ктор

те-ніс

та-ксист

тра-кто-рист

те-ні-сіст

Прочитай речення.

Тимур, Толик і Таміла — тур^йсти.

А Тамара, Тарас і Тіна — тені^систи.

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Там трактор.

На тра^кторі тра^кторист.

Тут таксі.

У таксі таксист.

Перевір, чи правильно побудовані речення.

Трамва^й, літак, катер — тварини.

Топол^я, кактус, капуста — транспорт.

Ти^гр, кріт, кіт — рослини.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Тамари тато таксист. Він во^зив Тамару по місту.

У Толика тато тренер. Він тренував спортсменів і Толика.

А Тараси^ків татко тра^кторист. Він про^катав Тарасика на тра^кторі.

Розгадай ребус.

Прочитай пари слів.

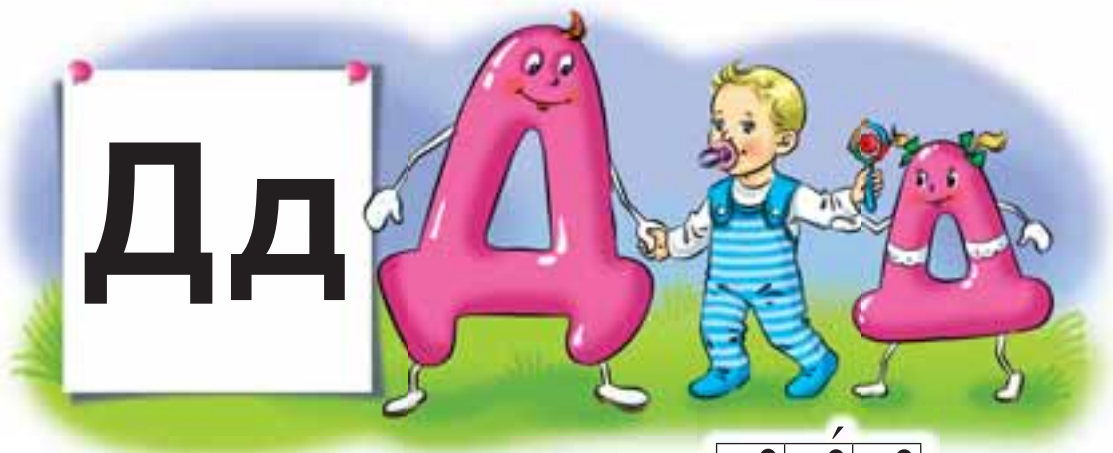
стіл — столик

кіт — котик

кріт — кротик

рот — . . .

ДИТИНА

Познач місце букви «**де**» в словах. Розкажи, що робить буква «**де**» на малюнках.

— • — • —

— • — — •

— • — • — • — • —

Прочитай склади і слова.

да	до	ду
де	ди	ді

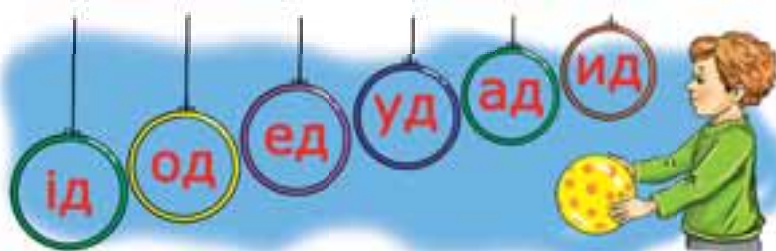
дині
діти

далеко
долина

думка
дерево

Разом із друзями пограй у відлуння — один читає склад, а інший показує його й повторює.

Прочитай завдання Читалочки.

ді^д
лі^д
слі^д

са^д
кла^д
скла^д

ву^дка
скла^дка
слі^дкувати

Поясни, як утворилися назви професій.

двір
дворик

двірні́к

сад
садок

садівні́к

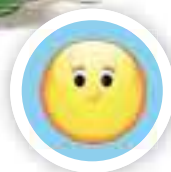

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Навесні до^рослі і діти садили у дворі дерева. Тато Да^нилка — дворні́к. Він ке^рував. Липи і клени радив садити коло вікон. А тополі подалі.

Дмитрик посадив дві липки. Да^нилко садив клени і тополі. А Де^ниско носив у відрі воду. Він поливав дерева.

Да^ринка і мама висади^ли квіти. Тепер у дворі ^буде кра^сиво!

Дд

Прочитай завдання Читалочки.

Да	До	Ду
Ди	Де	Ді

Де-сна Да-ри-на
Дні-про Да-ни-ло
Дми-тро Де-нис

Спускайся з гірки, читаючи речення.

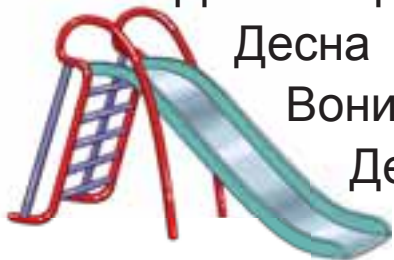
Десна і Дніпро.

Десна і Дніпро — ріки.

Вони великі і красиві.

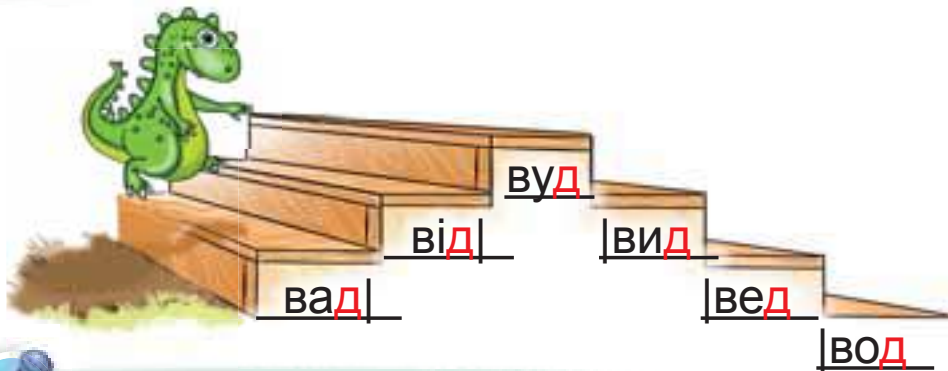
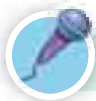
Десна несе води в Дніпро.

Дніпро несе води в море.

Подолай сходишки разом із динозавриком, читаючи склади.

Читай слова правильно і швидко.

дід

вудка

парад

політ

квітка

солдат

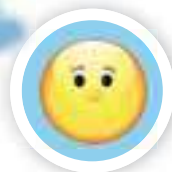
Прочитай текст. Придумай заголовок.

Улітку Дмитрик і Даринка відвідали діда Дениса. Дідусів дім недалеко від Дніпра.

Дніпро — велика і красива ріка.

Дід Денис катав Дмитрика і Даринку по Дніпру на катері. Діти раділи. На Дніпрі так красиво!

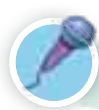
У діда Дениса онуки провели всі літні канікули.

Зз

З і р к и

Визнач місце букви «**зе**» в словах. Розкажи, що робить буква «**зе**» на малюнках.

З і р к и

З і р к и

З і р к и

Прочитай завдання Читалочки.

за	зу	зо
зи	зе	зі

зима зерно запási
зимувати зернина запасáти

з → варили
з → ліпили

зі → рвали
зі → псували

Разом із друзями пограй у відлуння — один читає склад, а інший показує його й повторює.

Читай слова правильно і швидко.

ра ^з	ві ^з	лі ^з	ни ^з
ура ^з	заві ^з	злі ^з	уни ^з
зара ^з	підві ^з	вилі ^з	карни ^з

Прочитай текст. Придумай заголовок.

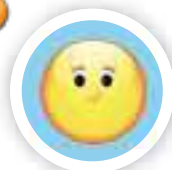
У міста і села завітала зима.
Засіпала усі двори. Намелá
високі замéти. Візер^унками
прикрáсила вікна. Перет^вворíла
озера, ріки і ставкі на кóв^занки.

Діти зра^діли зимі. Зіна і Назар
стали на ков^зані́. А малу Лізу
тато посадив на санки і везе.

У^зимку на^двóрі морóзно, але
так весело!

Здогадайся, яке слово заховалось у звуковій схемі.
Чим воно цікаве?

Зз

Прочитай завдання Читалочки.

Зі	Зо
За	Зи
Зу	Зе

Зі-на мо-роз
Лі-за каз-ка
На-зар ві-зок

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Мама розказала Зіні казку про козу-дерезу. А Зіна переказала казку котикові. Котик задоволено муркотів.

Прочитайте удвох.

- Мама розказала казку про котика?
- Ні! Про козу-дерезу.
- Кому Зіна переказала казку?
- Котикові.
- Котик слухав?
- Слухав! І задоволено муркотів.

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Зу-зу-зу — дід купив козу.
Зи-зи-зи — малі дітки у кози.
Зі-зі-зі — дід косив траву козі.
За-за-за — зраділа дідова коза.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Ми від **Г**адували казкі.

Ліза і Назар розпо**в**ідали уривок із ка́зки і
запи**т**ували назву. А ми відпо**в**ідали.

— Він від діда втік, і від вовка втік...

— **Ц**е казка «Коло**б**ок».

— Івасику! Телесику!

— Так кли**к**ала сина
ма**т**інка із казки «Івасик-
Телесик».

— Півник вимо**л**отив з
коло**с**ка зерно.

— **Ц**е казка «Колосок».

— За три копи ку**п**лена...

— А **ц**е про козу з ка́зки
«Коза-дереза».

Гра **ц**ікава! Діти раді.

Прочитай і зрозумій

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Оз-оз-оз — ударив мороз.
Рі-рі-рі — ковзанка в дворі.
Ас-ас-ас — ковзани у нас.
Сі-сі-сі — на ковзанку всі!

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Ковзани.

Ковзанка.

У дворі ковзанка.

Коло ковзанки діти.

Діти стали на ковзани.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Ві^талик і Ліза сиділи коло теле^візора.
Раптом за вікном про^лунало:

— Ура! Ков^занка за^мерзла! Усі на
ков^занку!

Діти вим^кнули телевізор і поспі^шили
надвір. Там дув вітер з морозом. Але мороз
і вітер не завада, коли у дворі така велика
ков^занка.

Скоро коло ков^занки стало повно ді^твори.
Усі ставали на ковзани і весело каталис^ь.

На лід заліз і котик. Але він не мав ковзанів.
По^ковзав ла^пками і впав. Устати не зумів.
Діти кри^кнули:

— Мұр^чику, ставай на ковзани!

Ліза з Віта^ли^ком від^неслі коти^ка на лавку.

— Сиди тут! — наказали діти. Котик
покірно муркнув.

Поясни, що на малюнку не так, як у тексті.

Йй

Трамай

Визнач місце букви «йй» у словах. Розкажи, що робить буква «йй» на малюнках.

Прочитай завдання Читалочки.

й → ти
й → де
й → ду

рій
дуй
клей

мі →
тві → й
сві →

знай →
зай → ду
вий →

лійка
лінійка
копійка

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Липа. Ліповий.

Сосна. Со^сновий.

Клен. Клен^овий.

— Мед кленовий?

— Ні, липовий!

— Листок со^сновий?

— Ні, кленовий!

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Марійки й Андрійка великий і красивий змій. Його змай^стрував тато Анатолій. Він — майстер на всі руки.

Разом із татом діти май^стрували змі^я. Потім запу^скали його в не^бо.

— О! Змій полетів! — зраділа Марійка.

— Давай за ним! — крикнув Андрійко.

Змій летів усе далі й далі. А діти радісно бі^гли за ним.

Йй

Прочитай завдання Читалочки.

йо

район

підйомний кран

йод

майонез

серйозна розмова

Йосип

знайомий

вирій — теплий край

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Лелеки й ластівки на зиму полетіли у вирій. А сини^чки, сороки й ворони не покинули рідний край.

Узимку діти приносили корм пернатим.

Прочитайте удвох.

— Зозулі полетіли у вирій?

— Так, полетіли.

— А синички?

— Ні! Вони не покинули рідний край.

— Давай принесемо пернатим корм.

— Давай!

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Ій-ій-ій — залетів у вулик рій.
Ей-ей-ей — ми принесли клей.
Ай-ай-ай — полетіли в теплий край.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Андрійко, Йосип і Надійка
давно знайомі. Вони друзі.

Одного разу Андрійко
завітав до Йосипа. Вони
стали майструвати клітку
папузі. Йосип ненароком
поранив руку.

— Ой! — скрикнув він.

Допомогу Йосипу надала Надійка.
Вона змастила ранку йодом і заліпила
пластиром. Скоро рука перестала боліти.

— Спасибі, Надійко! — сказав Йосип.

Прочитай слова за стрілочками.

Бб

білка

Визнач місце букви «**бе**» в словах. Розкажи, що робить буква «**бе**» на малюнках.

— • — —

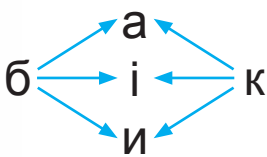
— • — — •

— — • —

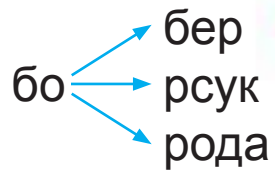
Прочитай завдання Читалочки.

банка
барабан

букви
буквар

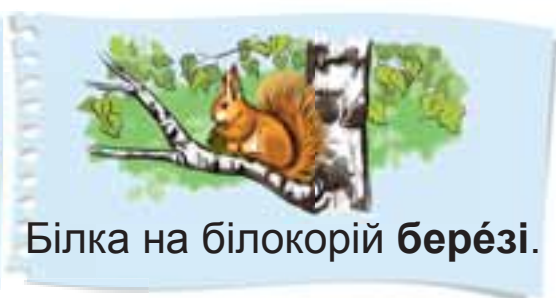
батон
букет

Прочитай. Порівняй значення виділених слів.

Бобер на **бе́резі** ріки.

Білка на білокорій **березі́**.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

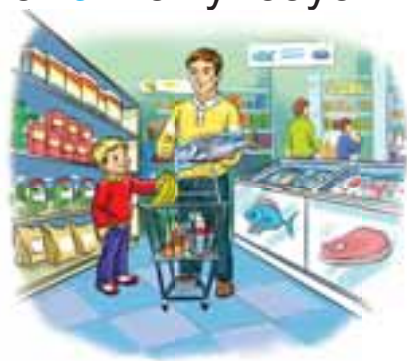
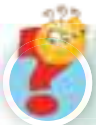
Добра справа

Тато з Бори**с**ком робили поку**п**ки в суперма**р**кеті. Там великий вибір прод**у**ктів.

Бориско купив бабусі солодку булку, а собі бублики. Тато вибрав велику риби**н**у на суп. На**б**рали бананів і аб**р**икосів. Там ба**г**ато вітамінів. І банку бобів у то**м**атному соусі купили.

Мамі вибрали букет квітів. Вона буде рада.

Добру справу зробили тато й Бориско.

Позмагайся з однокласниками — хто більше складе слів із поданих букв.

б

у

л

б

и

а

к

Бб

Прочитай завдання Читалочки.

Ба	Бе	Бу
Бо	Би	Бі

Бо-рис
Бров-ко

Прочитайте удвох.

- Бориско бара**б**анив?
- Ні! Він **б**рав на трубі.
- А Бо**б**данка?
- Бо**б**данка **б**рала на барабані.
- Музика була весела?
- Весела і **б**олосна.

Прочитай текст.

Ми відві**д**али біблі**о**теку. Нас привітно зу**с**тріла біблі**о**текарка.

Вона пора**д**ила нам наро**д**ні казки. Ми ви**б**рали казку про котика і пів**н**ика.

Спускайся з гірки, читаючи речення.

Краб, дубки і риба.

У лісі дубки.

В озері риба.

— А де краб?

— А краб у морі.

Перевір, чи правильно побудовані речення.

Бокс і баскетбол — тварини.

Береза, дуб і верба — види спорту.

Бобер, білка, зебра і кабан — дерева.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Бориско і Богдан — брати.

Вони мріяли стати боксерами.

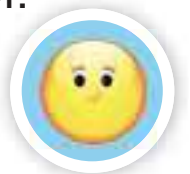
Тато привів синів у спортивний зал. Там вони зустріли тренера. Він сказав:

— Ви зробили добрий вибір.

Потім запросив братів подивитися бій боксерів.

Бориско і Богдан були задоволені. Вони вирішили — будемо добре тренуватися і скоро станемо відомими боксерами.

Прочитай і зрозумій

Прочитай завдання Читалочки. Здогадайся, якій порі року відповідають слова кожної колонки.

лід	вода	спека	туман
сніг	трава	райдуга	листопад
білий	зелений	барвистий	золотий

Прочитай текст. Придумай заголовок.

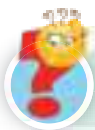
Ліс був самотній і сумний. Та одного разу до лісу завітала зима. Деревам подарувала білі накидки. Траву вкрила білим килимом. Ліс став казковим.

Потім до лісу прилінула весна. Вона була весела, радісна. Розтопила білий килим. Усе в лісі зазеленіло.

Весну змінило літо. Воно принесло тепло, квіти, спів пташок. У лісі стало га́мірно.

І так було до осені. А вона принесла́ спокій і золотисті подарунки. Позолотила все навколо. Під соснами й дубами насипала грибів.

Ліс радів зимі і весні, літу й осені. Тепер він мав друзів і перестав сумувати.

Знайди на малюнку кожну пору року. Поясни, чому так вважаєш.

Яка пора року тобі подобається найбільше? Чому?

Прочитай і зрозумій!

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Рі-рі-рі — весело в дворі.
Ас-ас-ас — канікули у нас.
Ік-ік-ік — скоро Новій рік.
Ра-ра-ра — зраділа дітвора.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Ніна Степанівна принесла добру звістку.
— Діти, — сказала вона, — завтра у вас канікули.

— Ура! — радісно крикнув Сергійко. А всі діти підтримали: — Ура! Ура!

Вони раділи, бо зимові канікули особливі.
З ними прийде Новій рік. Будуть ялинка, карнавал, подарунки.

Діти підготували новорічні маски, вивчили вірші й пісні.

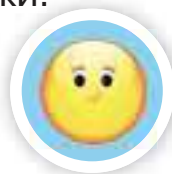
Зима насипала снігу. Позамерзли ріки й озера. Тепер там ковзанки. Дітвора дістане санки, ковзани і гайне на ковзанки й гірки. А там так весело!

Розкажи за малюнками, як діти проводять зимові канікули.

Як ти плануєш провести свої канікули? Розкажи.

Пономарьова К. І.

П56 Українська мова. Буквар : Підручник для учнів першого класу
ЗЗСО (у 2-х частинах) : Ч. 1 // К. І. Пономарьова. — К. : УОВЦ
«Оріон», 2018. — 112 с. : іл.
ISBN 978-617-7485-84-0.

УДК 811.161.2*кл1(075.2)

Навчальне видання

ПОНОМАРЬОВА Катерина Іванівна

Українська мова. БУКВАР

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

(відповідно до Типової освітньої програми
колективу авторів під керівництвом О. Я. Савченко)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Головний редактор *І. В. Красуцька*

Редактор *І. В. Красуцька*

Головний художник *І. П. Медведовська*

Технічний редактор *Е. А. Авраменко*

Коректор *С. В. Войтенко*

Малюнки художників: ***Н. В. Куц-Батюк, Л. Л. Резнікової***

Формат 70х100 1/16. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 9,072 + 0,324 форзац.

Обл.-вид. арк. 8,80 + 0,00 форзац.

Зам. №

Наклад 127000.

ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»

Свідоцтво «Про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції»

Серія ДК № 4918 від 17.06.2015 р.

Адреса видавництва: вул. Миколи Шепелева, 2, м. Київ, 03061

www.orioncentr.com.ua

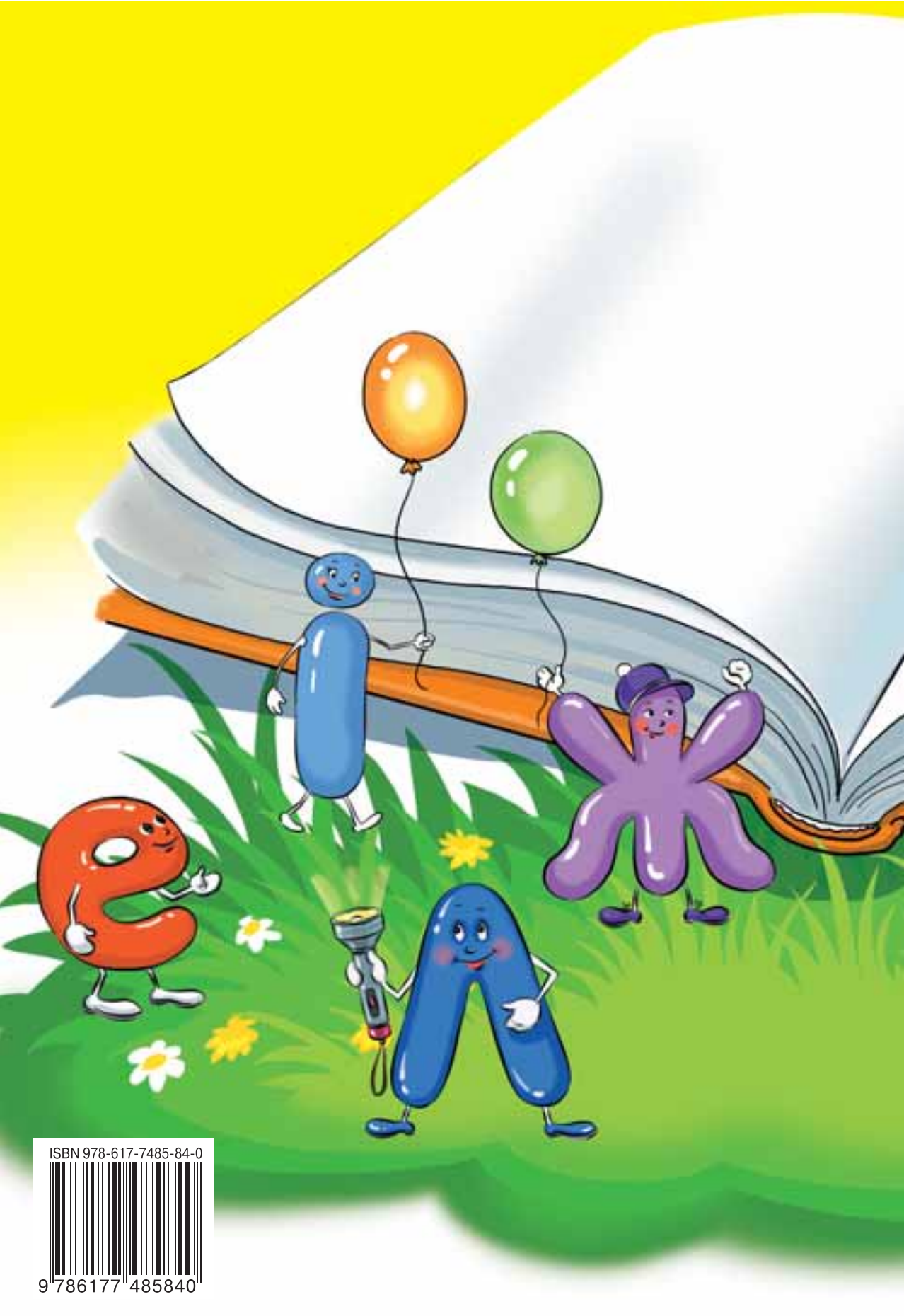
Віддруковано

ТОВ «МОНОЛІТ-ДРУК»

вул. Новокостянтинівська, 2А, м. Київ, 04080

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 6043 від 27.02.2018 р.

ISBN 978-617-7485-84-0

9 786177 485840